

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Honorarii neîncaștați nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECA ANUNTURILOR
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augensfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oepel.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsebet-közut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, erașu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul în osă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 198.

Brașov, Luni-Marti 10 (23) Septembrie.

1902.

Serbarea lui Kossuth.

În 19 ale lunii curente s'a serbat mai pretutindenii, pe unde locuiesc Maghiarii, aniversarea de o sută de ani dela nascerea lui Kossuth. În Budapesta, firesce, serbarea a fost impreunată cu mai mare pompă și s'a făcut cu tot aplombul, cel puteau produce mijlocele mai bogate ale capitalei.

Aprópe $\frac{3}{4}$ parte din cetățenii n'au luat nici măcar notiță despre această „serbare a țării”, cum o numesc șovinistii, necum se fi participat la ea, trupesce séu sufletesce.

Indiferența acésta se esplică ușor.

Maghiarii se bucură de nascerea lui Kossuth, pe când cele-lalte popóre ale țării n'au cauze de a se bucura de ea.

Pe Maghiarii Kossuth, cu oratoria sa strălucită, i-a deșteptat din letargie, le-a stérnit ambițiunea națională și i-a însufletit până la o încordare de puteri, de care nici ei nu se credeau capabili. Pe Nema-ghiarii Kossuth i-a declarat neindrep-tățiți a trăi, ca individualități naționale, și a deslântuit în contra lor șovinismul scârbos de ađi.

Nu vom nega meritele niméniui, nu le negăm nici celui mai incarnat inimic al naționalităților, tatălui re-negatismului, lui Ludovic Kossuth. E în genere recunoscut, că el a fost urzitorul luptei esacerbate în contra absolutismului austriac; el a fost conducătorul luptei pentru constituțiune și lui este a-se multămi elup-tarea punctelor programului de la 15 Martie și numirea primului mi-nisteriu, care avea îndatorirea de a veghea asupra drepturilor căș-tigate.

De altă parte însă trebuie să recunoscă orii ce om nepreocupat, și o recunósce istoria imparțială, că Kossuth în aceste lupte s'a pus dela început pe un teren fals. S'a folosit chiar de mijloce neiertate și a causat astfel, o'c' uşurintă scelerată, nu numai o crâncenă vèrsare de sânge între cetățenii și nespuse daune ma-teriale țării, ci a și periclitat și a pierdut tot ce se căștigase mai înainte cu concursul séu. Cu terti-purii și cu sofisme, în care sunt așa de meșteri politicianii maghiarii, de-negând popórelor nemaghiare dreptul de existență națională, răsboiul civil deveni în împrejurările de atunci inevitabil.

Ba Kossuth, lățind idea neferi-cită despre elotismul cetățenilor de altă limbă între credulii séi cona-ționali, a vîrit și întărit tot-odată în organismul acestui stat un venin, care îi va pricinui încă nespuse daune, periclitând însăși existența sa.

De altă parte Kossuth lîngușind vanitatea națională, firea încredută a poporului maghiar și tóte peca-tele lui naționale în lupta uriașe provocată de densus, i-a făcut pe Maghiarii a crede, că ei, în ce pri-vesce susținerea acestui stat și des-voltarea fericită a relațiunilor lui, se pot lipsi de conlucrarea majorității

covêrsitoare a concetățenilor de limbă nemaghiară.

Cu aceste două pécate cardinale ale sale, Kossuth a stricat nespuse mai mult patriei, decât i-a folosit cu tótă activitatea sa.

Pécatele sale le-a recunoscut însuși Kossuth la 1849 și a încercat să le repare, dér era pré târziu. Cu două-șeci de ani mai târziu „în-te-leptul patriei”, Deak, s'a părut că vrea să incunjure greșelele și peca-tele lui Kossuth și a stărut să se facă legea pentru egala îndreptățire a naționalităților, dér intențiunile sale, întru cât au fost sincere, le-au zădărnicit „patrioții” din Ardeal.

Èr acum? ce vedem? Apponyi, Szell și *tutti quanti* câți se numesc bârbați de stat maghiarii, pășesc pe urmele lui Kossuth, fără să aibă însă curagiul de a se mărturisi pe față ca aderenții propagandei lui.

Ađi e încă fórt mare numărul celor ce trăesc, ba se imbuibă din reminiscințele politice intolerante a „dictatorului” Kossuth. Ce se va alege din viitorul acestor țeri muncite de desbinări, ure naționale și lupte interne? Cese va alege din acest viitor când vedem, că Maghiarii au ajuns a nu puté serba nici o reminiscință din trecutul lor, fără să nu vatem și să nu atace pe concetățenii și com-patrioții lor de altă naționalitate?

Tratările pentru pact se vor con-tinua săptămâna acésta în Viena. Mâne, Marti, ministrul președinte ungar Szell va merge la Viena, spre scopul acesta. Tot așa și miniștri de resort. Se crede, că tratările vor dura două șile și că Maj. Sa, aflându-se acum în Viena, cei doi miniștri președinți vor face raport monarhului asupra stadiului în care se află aceste tratări.

„Maghiarii greco-catolici” în die-cesa română a Oradei-marii. Protopopul Melleș Emil din Sătmar, un fer-vent „luptător” pentru introducerea lim-bei liturgice maghiare, a scris un „studiu” interesant despre situația „Maghiarilor greco-catolici” din diecesa română gr. cat. de Oradea-mare. El spune, că deși în două districte aflătoare pe teritoriul numitei die-cese, dintre 45.368 gr. cat. 26.372 sunt Maghiarii, ér 13.231 dintre Românii gr. cat. sciu unguresce, totu-și Maghiarii gr. cat. din diecesa de Oradea-mare nu iau parte la mișcarea pentru liturgia maghiară.

Căutând după cauzele acestor stări, étă ce spune: Candidații de preoție ai die-cesei de Oradea-mare își fac studiile prin seminariile din Sătmar, Budapesta, Viena, Roma, Ungvar. Aici de sigur ei nu pot să fie crescuți în spirit daco-român. Semi-nariile acestea nici însă nu sunt în stare a nimici educația lor de mai înainte. Causa nu este decii — după citatul protopop ma-ghiaron — alta, decât „*spiritul și atmos-fera din internatele din Oradea și Beiuș.*” Tinerii „Maghiarii curați” de prin Sătmar decât petrec câte-va luni în aceste inter-nate, nici că vréu să mai vorbescă un-guresce, ba spune chiar, că a audít pă-rinții plângându-se, că în Beiuș copiii lor uită limba maghiară.

Din aceste puține rënduri scóse din „studiu” protopopului maghiaron din Săt-

mar, reiese direcția și intenția dușmănoasă cu care și-a pus mniului pe hârtie eluc-brațiunile șovinisto-patriotice. Ele țintesc adevă la denunțarea seminarului pedago-gic român gr. cat. din Oradea și a inter-natelor de pe lângă școlile române din Beiuș. Ar fi bine, ca cei pe care-i pri-vesce mai de-aprópe, să dea un răspuns meritat acestor încercări tendențioase de a agita contra institutelor românesce din cestiune.

Rusia și Turcia. Din Constantinopol se anunță, că după selamlie, Sultanul a primit într'o lungă audiență pe ambasadorul rusesc *Sinoviev*, care i-a adus salu-tările Țarului Nicolae și i-a comunicat tot-odată, că Țarul nutresce cele mai bune sentimente față de Sultan și că dorește necondiționat, ca în *Peninsula-balcanică* să se mențină *status quo*. Sultanul a rugat pe ambasador, să asigureze pe Țarul Ni-colae despre amicitia lui nestrămutată și să-i comunice, că va face din parte-i tot posibilul, ca să mențină *pacea și liniștea în Balcani*.

Mișcarea Irlandesilor. Din Londra se telegraféază, că o filială a „Ligei unite” a ținut în Irlanda o ședință, în care s'a făcut următórea propunere: Toți depu-tații irlandesi din parlamentul din Londra să se pună în opoziție cu legile, așa încât, decât camera comunelor se va deschide în Octomvrie, presidentul ei să fie silit a declara, că *toți membrii irlandesi ai par-lamentului zac în închisori*. Declarația acésta ar produce mare senzație în lumea întrégă. — Dumineca trecută, în diferite părți din King-Contuy, s'au produs scene agitate. Un individ a fost arestat, fiind-că n'a vrut să se presente înaintea tribuna-lului. O mare mulțime de popor, cu mu-sică, a făcut o retragere pe dinaintea car-cerului. După amiădi deputatul *Reddy* fu arestat.

Nota Statelor-Unite

în afacerea emigrării Evreilor din România.

Diarul „Associated Press” din Was-hington publică un raport amănunțit despre nota identică oficială, ce asigură, că se-cretarul de stat *Hay* a adresat o represen-tanților diplomatice ai Statelor-Unite ac-ređițați pe lângă puterile semnatare ale tractatului din Berlin (1878), în afacerea Evreilor din România.

Nota acésta dice, că America n'a semnat tractatul din Berlin, dér se vede constrînsă a ruga puterile semnatare, să stărue, ca să se respecte libertatea reli-gionară garantată în articolii tractatului, de óre-ce România n'a corespuns cererei de a delătura relele, cari silesc pe mulți ovrei să emigreze din țéră. Președintele Statelor-Unite speréază, că puterile vor da atențiune acestei afaceri și vor lua mē-surii potrivite, spre a îndemna guvernul român, să ia în considerare relele din cestiune. Statele-Unite vèd bucuros, acum ca în totdeuna, *libera imigrare* a tuturor acelor străini, cari ar fi apți de a-se con-topi cu corpul de stat politic. Legile Ame-riciei le face în privința acésta aceleași concesiuși ca și indigenilor. De la imigra-re sunt eschiși numai cei de tot lipsiți, criminalii și persoanele ce sufer de bóle contagióse séu incurabile

Liberalul caracter al emigrării — conti-nuă nota — este lucru de căpetenie. De aceea imigranții, a caror emigrare din alte state e sprijinită séu forțată, nu se admit. Scopul tratării generóse a emigrantului străin este de a-și folosi lui și Statelor-Unite tot-odată, ér de altă parte a nu crea unui alt stat un loc de refugiu pen-tru elementele inoportune (nedorite) ale poporațiunii sale.

De mulți ani — urméză nota — Sta-tele-Unite urmăresc cu seriósă atențiune situațiunea Evreilor români, cari sunt vr'o 400.000. Persecutarea acestei rasse sub domnia turcésă a silit Statele-Unite a face aspre remonstrațiuni la 1872. Trac-tatul de la Berlin a fost decii salutat de America ca o îmbunătățire față cu nedrep-tatea din trecut. În cursul timpului Ro-mânia a făcut iluzorie însă o mare parte din dispozițiile acestui tractat privitóre la egala tratare a Evreilor din țéră.

Nota enumără apoi restricțiunile și scurtările de drept, ce pretinde, că ar exista în România față cu Evreii. Apoi dice, că vèdându-se escluși dela orii-ce po-sibilitate de a dobândi un mijloc de căș-tig, Evreii din România ar fi incapabili de a-se puté ridica din dejosirea, ce li-se im-pune cu de-a sila și pe care o sufer, și n'ar avé altă alegere, decât să se refugieze în alte țeri.

Dér guvernul Statelor-Unite n'ar puté să tacă față c'o nedreptate internațională. El trebuie să protesteze contra tractării Evreilor în România, nu numai fiind-că are motiv de a protesta contra nedreptății ce rezultă pentru Statele-Unite înseși, ci și în numele umanității. Ca putere, care n'a semnat tractatul din Berlin, Statelor-Unite nu le rămâne alta, decât a-se pro-voaca la principiile stabilite în tractat.

* * *

Până alaltăeri încă diarele române din Bucuresci trageau la îndoială acésta notă. Unul din diarele, cari se informéază și se inspiră direct din cercurile guver-nului român, „*L'Indépendance Roumaine*” de Vineri séra scrie următóarele:

„Este esact, că negocierii au avut loc între guvernul român și d-l Francis, minis-tru Statelor-Unite la Bucuresci și la Atena. Aceste negocierii s'au urmat asupra în-cheierei unui tratat de extrădare și nu de naturalizare (cum spune „Frankfurter Zeitung”).

Negocierile au avut loc în cursul lun-ei Maiú a anului trecut și au fost între-rupte, pentru-că guvernul român a refusat să acorde estradării condamnaților la mórte, pedépsă, care nu exista în România.

Protestarea de care vorbesc con-frații noștri străini, să se fi produs óre în cursul acestor negocierii, atunci când nici nu se vorbea de legea meseriilor?

Este o ipoteză absolut inadmisibilă. Și decât este astfel, la ce epocă s'ar fi pu-tut produce pretinsele protestări, pen-tru-că din anul trecut nici un soiú de nego-ciațiune n'a mai avut loc între cele două guverne și că de altfel d-l Francis, care a fost în concediu timp de 4 luni, de abia s'a întors la Atena?

Tóte aceste împrejurări fac să reieșă caracterul fantesist al nouității trimisă diarului „Neue Freie Presse” séu cablată din New-York lui „Frankfurter Ztg.” Noi regăsim în asta urmele unei intrigii urzite contra României și ai cărei autori nu sunt greu de ghicit.

De altminteri noi avem asigurări for-male, că nici o notă de protestare de orii ce natură, nici energică, nici domólă, n'a

parvenit la ministerul de externe, în afacerea meseriaşilor evrei."

Diarele din străinătate însă vorbesc de nota amintită, ca despre un fapt împlinit.

"Standard" din Londra dice, că nota americană crează puterilor óre-care perplexitate. Mr. Hay dă se se cunoască foarte lămurit, că republica americană suferă din cauză, că nu se împlinesc promisiunea libertăţii religioase şi de rassă. Probabil, că între emigranţii de care vorbeşte Hay, sunt şi mulţi Ruşi, dér Rusia nu e legată prin nici o promisiune. România însă da. În interesul civilizaţiei n'ar trebui să se concedă acesteia să continue a încunjura îndatoririle sale. Guvernul regelui Carol e aplaudat numai de către antisemiţii rabişti, totuşi ne îndoim că nota va avea succes. Nici puterile europene, nici presiunea potentanţilor financiarî n'a folosit nimic. Numai prin forţă România ar putea fi constrinsă, şi nu vedem posibilitatea pentru aplicarea forţei. Pierderile ce le sufer, prin fuga Evreilor, vor face probabil pe Românii mai curând, să-şi deschide ochii şi să fie umani.

"Morning Post" din Londra primesce de la Berlin scirea, că Anglia ar fi adresat puterilor o notă asemenea celei americane în afacerea persecuţiunilor Evreilor în România. Se dice, că guvernul engles s'a înţeles cu cel american şi că a răspuns deja la nota lui Mr. Hay. Guvernul român va răspunde, probabil, mai întâiu la acuşaţiunile Americiei.

Organul alianţei israelite "Neue Freie Presse", care a scris din acest incident un articol de tot infect şi răutăcios contra României, dice că i-s'au comunicat următoarele despre probabila atitudine a guvernului austro-ungar de externe şi a celorlalte puteri în faţa notei lui Mr. Hay:

Austro-Ungaria va intra în atingere mai întâiu cu celelalte puteri semnatare. Tot-odată va cere de la guvernul român desluşiri asupra atitudinii sale faţă cu străinii şi în deosebi în afacerea executării art. 44 al tratatului din Berlin. Se aşteaptă apoi, că puterile vor da o notă identică ca răspuns la nota americană, în care se va accentua, că Statele-Unite — deore-ce n'au semnat tractatul de la Berlin — nu sunt legitime de a cere o hotărîre séu o procedere în cestiunea tractării străinilor în România. De altă parte puterile se vor conforma vederilor şi espunerilor notei americane despre principiul umanităţii şi al civilizaţiunii.

De la „Corda Fratres“.

S'a lătit, cum scim, vestea despre convocarea congresului federaţiunii internaţionale a studenţilor „Corda Fratres“ la Veneţia. Acéstă veste nu se adevăresce.

Avem înaintea noastră scrisoarea circulară Nr. 154 a preşedintelui Seniorilor federaţiunii *Efsio-Giglio-Tos*, datată din Turin 9 Septembrie a. c., în care aduce la cunoştinţa colegilor séi din federaţiune cazul neînţelegerii séu, mai bine đis, a suspendării congresului convocat la Budapesta pe ziua de 24 Sept. 1902, precum şi demisiunea presidentului efectiv Dr. Ludwig şi a vice-presidentului secţiei maghiare Dr. Szemenyei, şi le împărtăşesce ceea-ce crede el, preşedintele-senior, că trebuie să se facă în faţa acestor fapte.

D-l Giglio-Tos, în baza statutului federaţiunii, crede a remedia acésta situaţiune anormală prin aceea, că va convoca o adunare generală a vice-preşedinţilor şi a consulilor seniori şi efectivî la Roma, pe la Crăciun (1902) séu pe la Pasci (1903), pentru a stabili unde să se ţină congresul al III-lea, şi pentru a se înţelege relativ la ordinea de đi. Presidentul-Senior e de părere tot-odată, să se învite d-l Ludwig şi Szemenyei să-şi retragă demisiunea, aşteptând votul viitoarelor adunări. Mai vré apoi a-se stabili o înţelegere şi asupra cestiunilor de ordine interioră a federaţiunii.

Mai departe promite seniorilor, că în Octomvrie a. c. va face cunoscut rezultatul acestui referendum al séu, în fine îi avisază, că secretarul general al secţiei italiene dela „Corda Fratres“ le va comunica, decă direcţia drumurilor de fier italiene e gata a mai acorda o reducere de 5% pentru congresişti. În acest cas, dice Giglio-Tos, vor ţine o reuniune preliminară la Veneţia în 25 Sept. a. c. pentru a ne înţelege cu privire la congresul nostru.

Acéstă convocare condiţionată a unei reuniuni preliminare la Veneţia, se vede dér, că a fost privită, cu nedrept, ca însăşi convocarea congresului în acest oraş.

„Berliner Tagblatt“ despre Evreii din România.

Điarul „Berliner Tagblatt“ publică o corespondenţă din Bucureşti, în care se ocupă cu emigrarea Evreilor din România şi cu noua lege a meseriaşilor. După-ce điarul berlines constată, că guvernul român a modificat, prin regulamentul asupra legii meseriilor, cestiunea de reciprocitate în privinţa Evreilor, dice:

„Guvernul român, la început vedea cu ochi bunî emigrările în massă ale Evreilor, ba chiar le promova în mod indirect, căci era un mijloc de a scăpa de acest popor supărăcios. Cu totul altă atitudine are acum faţă cu emigranţii, după ce primarii din Moldova de sus făcură atent pe ministerul de interne asupra consecinţelor acestor emigrări.

Regele Carol a cerut de multe ori să i-se facă raport asupra emigrării Evreilor, ale căror consecinţe le cunoşce, şi decă a pus în perspectivă (?) unui rabin din Londra, că va afla peste câţiva ani o altă situaţie (?) în România, noi suntem convingşi, că densul este de bună-credinţă şi condus de cele mai bune sentimente, dér unde este acel guvern, care să aibă curagiul a face dreptate în acéstă cestiune? Cu toate dorinţele regelui şi ale unei părţi din lumea politică română, este încă foarte departe momentul, în care se vor acorda drepturi politice Evreilor... Un diplomat din Bucureşti a đis, că guvernul în adevăr are intenţia, ca să aplice astfel legea meseriaşilor, încât meseriaşii indigeni să nu suferă. Cu toate aceste emigrările Evreilor nu conţinesc.“

„Berliner Tagblatt“ publică la sfîrşitul corespondenţei următoarea telegramă din Bucureşti:

„Mult aşteptatul regulament asupra legii meseriilor s'a publicat în „Monitorul Oficial“. Ministerul a cedat într'un punct decisiv puternicei presiunii a opiniei publice din Europa. Evreii, a căror patrie este în adevăr România, nu sunt trataţi ca străini.

Dér cu toate acestea au rămas în picioare dispoziţiunile agravante, cari lovesc în chipul cel mai simţitor pe străini, între cari şi pe Germani. Românii sunt preferiţi la licitaţiunile publice faţă de anteprenorii germani, chiar şi atunci când sunt mai scumpi cu cinci la sută. Cercul influente ale coloniei străine de aici sunt de părere, că menţinerea acestei dispoziţiuni va duce la consecinţe internaţionale pentru România.“

De la sêrbările pentru Kossuth.

(Demonstraţiuni şi incidente).

Estragem următoarele dintr'o corespondenţă, ce ni-se trimite din Zlatna şi pe care am semnalat-o deja în numărul precedent al fôiei noastre:

Zlatna, 19 Sept. 1902.

Pentru séra đilei de 18 Sept. n. era pregătită o mare „sêrbare“, şi pentru-ca ea să fie mai „splendidă“, s'a pornit o viaţă mişcare. „Vlăstarele“ „naţiunii“ umblau din casă în casă, îndemnând, ba chiar ameninţând pe locuitorî să-şi lumineze ferestrele în séra de 18 Sept., căci la cas contrar, vor vedé ei urmările.

Porunca acésta au ascultat-o toţi mamelucii şi adoratorii lui Kossuth, dér dintre toţi câţi au iluminat, numai 5 inşi sunt Unguri adevăraţi, ceilalţi toţi străini ca: Oelberg, Schön, Moskovits, Roth, Folberth, Gergelyfy, Földesy, Mégai, Manuer, Lipner, Lányi (alias Lövi), Schwarz, Sontágh şi alţii de pânura lor.

Dér să veđi minune. Intre cei cari au iluminat se află şi doi indiviđi, la cari

le place să-şi bată pieptul şi să se fâlăsească de mari Români; unul este Paul Petru, care numai de curând şi-a sporit isvórele de câştig încă cu unul; anume el a deschis în Zlatna, în companie cu japâni Farkas (Wolf) — Hirsch — Schön un depou de spirt; al doilea este croitorul Ştefan Magda. Acestuia, când şi-a deschis atelierul de croitorie, i-a esoperat părintele Emanuil Beşa un ajutor de la fond. Andronic din Sibiu, ér ađi Magda, — spre scandalizarea Românilor — are firmă tricoloră ungurescă şi la sêrbarea lui Kossuth pórtă făclii, ér la banchet el e cel dintâiu, care îşi descopere capul, când se cântă „Kossuth nota“, şi el tórnă bucuros vin în pâharele străinilor.

(Avis d-lor dela Sibiu, cari administreză fondul Andronic, şi avis tuturor Românilor de bun simţ. — Păziţi-vé de aceştii indiviđi, ranele naţiunii).

În 18 Sept. séra pe la 7 óre „lămură“ societăţii ungurescî din Zlatna, în frunte cu de-al de Schleicher, Schweiger, Schwartz, Förstner etc. s'a adunat înaintea casei comunale, de unde cu 2 stéguri, musică şi torţe au plecat spre piaţă, unde pe un pedestal anume improvisat era aşezat bustul lui Kossuth.

Ajunşi aci, tînêrul Érsek Gábor se sui pe-o masă şi tuşind de 2—3 ori, atrase atenţiunea ascultătorilor, că el vré să vorbescă ceva „măreţ“ despre Kossuth. — Şi-i drept, numitul orator scóte scripta din buzunar, comandată cu 10 cr. de la librărul Dobrowsky et Franke din B-pesta, şi cetesce, cetesce, — ba se mai şi împiedecă, — tot ce era scris de altul pe hârtie. Il ridică pe Kossuth sus, sus, de te prindea mirarea, că de unde mai scóte atâtea „fapte mari“. Đise, adecă ceti lectorul infocat, că Kossuth a dus cultura şi stégul maghiar peste ţeri şi mări, prin America până la Turin (! — auđi colo, geograf). Aci lectorul şi-a gâtat chemarea şi strigând „să trăiescă patria maghiară unitară independentă“, se dete jos. După el se urcă pe masă unul şi mai şi, acesta este „tînêrul de bună speranţă“ Förstner, jidan născut — şi Ungur făcut — şi cu însufleţire jidano-maghiară, recită o poezie. Te prindea mila când vedeai pe bietul Förstner cum se sdobesce.

De la bustul lui Kossuth convoiul plecă pe drumul fêrii spre scóla de stat de industrie. Ajungând pe dinaintea locuinţei protopopului Montani şi vedând, că „popa valach“ n'a iluminat, o calfă de cojocar, Besensky, a strigat: „Abzug Montani“, ér un elev al scólei de industrie din loc, cu numele Almăşan Alexandru lui Beniamin, originar din Zlatna, a spart ferestrele protopopului român. — Óre, d-le director, învêţaceii d-tale, când învaţă cum să cioplăscă piétra, învaţă şi cum să spargă cu ea ferestrele cetăţenilor pacinici?

Se póte óre o sêrbare şovinistă ungurescă fără scandal?

Fraţilor Români de pe valea Ampoiului, fii şi nepoţii eroilor din 48, „uniţi-vé în cuget, uniţi-vé în simţiri“! Căutaţi în jurul vostru şi vedeţi pe cine înbogăţiţi voi cu crucerul vostru. Aici în Zlatna, un centru românesc, unde peste 25 comune române razimă şi tot ce le trebuie cumpără de la străim, nu este nici un neguţător român. Aici toţi neguţătorii sunt străini şi poţi auđi đilnic cum poporul este ademenit să cumpere de la ei, şi după-ce iese din prăvălie, dic — „bűdös oláh!“ Aici unire şi înţelegere trebuie mai întâiu de tóte între Români, apoi celelalte vor urma de sine una după alta. Dér óre când?

Spectator.

În Budapesta mulţimea s'a încercat să facă demonstraţiuni înaintea operei, cerând să se arboreze stégul. Cavaleria a respins-o.

La Timişoara, mulţimea a fluert în faţa redacţiunii điarului german „Deutsches Tagblatt für Ungarn“, arđend mai multe exemplare ale điarului.

În Budapesta au fost arestaţi doi sub-ofiţeri de artilerie, cari au smuls stégul unguresc de pe un balcon.

În Seghedin au fost sparte cu petri ferestrele de la casele câtor-va ofiţeri, între cari şi generalul Valentici, din cauză, că ferestrele nu erau iluminate.

La Şalgotárján, în timpul comemorării lui Kossuth, a isbucnit în piaţă o teribilă detunare, care a spart tóte geamurile de prin prejur şi a crăpat ziduri. Mulţimea, cuprinsă de panică, a fugit. Un miner licenţiat, anume Csabo, după-ce adunase la un loc dinamita furată de la magazie, îi dăduse foc printr'un fitil foarte lung. N'a fost nici o victimă. Csabo a fost arestat.

Sêrbare la Şimleul Silvaniei.

Ni-se scrie din Şimleul Silvaniei, că acolo s'a sêrbat în 19 Sept. centenariul đilei născerei lui Kossuth cu tréscuri, conduct de torţe, iluminatie, şedinţă festivă, adecă cu tóte ce s'au putut împlini de acel oraşel. Vorbiri au ţinut séra la lumina torţelor Gavril Ugron şi avocatul Dr. Náduvvari; cel dintâiu ca orator consumat, dezvoltând într'o vorbire liberă şi acomodată, cu tact fin, împrejurărilor etnografice locale, ideea, că popórele să ţină la olaltă şi să nu se lase a fi folosite ca óddă la topor contra lor înseşi; cest din urmă cetind o apreţiare fără capét şi fără sistem a meritelor „marei Kossuth“, din care după calapodul domnilor patrioţi „cine's eu“, n'au lipsit expresiuni dictate de „cultura“ mai înaltă şi inventate de geniul politic, ca „vérengzó oláh hordák“ (órde sangeróse valahe) şi alte amabilităţi la adresa concetăţenilor lor români.

În fine, ca să fie onorul adu memoriei lui Kossuth mai mare, şi ca să se pună cunună însufleţirii maghiare, s'au spart ferestrele veneratului Vicariu episcopesc al Silvaniei Alimpiu Barboloviciu, care, cu ceialalţi Români din Şimleu, nu iluminase şi nu se însufleţise la comandă.

Pe rug. În şirul sêrbărilor kossuthiste ocupă loc vrednic şi următorul episod: Societatea de plantare de pomi (Budapesta), care pórtă numele „Kossuth“, încă a sêrbat aniversarea centenarului acestuia într'un mod ingenios. În grădina unui restaurant din strada Baross s'a ridicat un rug şi pe rugul acesta s'au grămădit numeroase esemplare din cărţile lui Zimandy scrise contra lui Kossuth. S'a dat foc rugului şi cărţile luară flacări. Ca nu cumva focul să facă vre-o primejdie, doi pompieri voluntari îl păziau. În timp ce cărţile ardeau, publicul adunat cânta cântece „patriotice“, ér după-ce focul se stinse, isbucni în strigări de „éljén“. Aşa povestesc acest episod „Egyetértés“.

Români kossuthişti în Arad.

Ni-se scrie de lângă Arad:

„Aflându-mé în afaceri la Arad Joi séra, am întâlnit pe străđile acestui oraş convoiul 48-ist, care făcea tocmai conduct de torţe în amintirea fostului „dictator“ Kossuth. Pe unde au trecut manifestaţiuni, ferestrele caselor erau iluminate, ér pe strade mişuna întréga Evreime „patriotică“ din Arad. Acestea nu m'au surprins. M'am mirat însă şi m'a pus pe gânduri vedând, că şi ferestrele clădirii proprie a băncii românescî din Arad erau iluminate a giorno, şi de pe balcon acestei clădiri atârna un stég roşu-alb-verde cât điuva de erî. Seminariul teol. a fost şi el iluminat şi directorul lui, Ciorogariu, s'a îngrijit ca şi internatul de lângă seminar să nu rămână îndêrét.

Dintre particulari a iluminat Dr. Ioan Suciu, odinioară mare naţionalist, apoi secretarul băncii amintite. N'a putut lipsi dela acésta tristă manifestaţie nici redactorul „Trib. Pop.“ I. Russy Şirianu, care încă şi-a iluminat tóte ferestrele, deşi locuesce într'o stradă laterală, pe unde vecinii séi maghiari n'au aflat consult să aprindă luminări. Dér cum ar fi putut acest omuleţ să dovedescă mai bătător la ochi, că atunci când făcea pe marele imperialist şi când în perfect acord cu şefii séi, cari se dedeau de combatanţi ai Vienei şi ai dinasticismului, împroşca cu noroiu în toţi Români independenti, însinuându-le, că ar avé veleităţi kossuthiste antidinastice, — n'a fost decăt un nevoiaş paiazzo?

Cum fi sciu pe acești cameleoni, mă aștept că și din notița prezentă ce v'o trimit, ei vor face cas, exploatându-o prin aceea, că vor posa ca victime ale „infrățirii” și ale „ultraștilor”.

— y.

SCIRILE DILEI.

9 (22) Septembrie.

Monarchul nostru la expoziția română de piscicultură. Majestatea Sa monarchul a vizitat alaltăeri dimineața expozițiunea de piscicultură din Viena. S'a oprit îndelung la secțiunea română, pe care a admirat-o. Doctorul Antipa, directorul pescăriilor Statului român, i-a dat toate explicațiile. Împăratul s'a interesat mai cu seamă de pescăria din delta Dunării și a cerut informațiuni în privința convențiilor de pescuit, pe cari România le are încheiate cu alte state. Împăratul a admirat mult busturile suveranilor României. Rătrăgându-se, împăratul și-a exprimat înalta-i satisfacțiune și a mulțumit d-rului Antipa.

Regele și Regina României și-au anunțat sosirea în țară pentru ziua de 15 Septembrie v. La gara Predeal, vor fi întâmpinați de principii moștenitori, miniștri și prefectul de Prahova. Suveranii se vor opri la Sinaia.

Din diecesa Gherlei. Rvss. Dr. Ioan Georgiu a fost numit vicar general episcopesc, președinte la Tribunalul matrimonial, președinte la Examinatorul prosinodal și Inspector al școlilor diecesane, în locul răposatului preposit Ioan Papiu. Rvss. Alesandru Bene a fost numit vicar episc. substituit, ér Rvss. Ioan Ivașco vicepreședinte la Tribunalul matrimonial.

Mărtea Reginei Belgiei. O telegramă din Spa (Belgia) anunță, că Regina Maria Henrieta a Belgiei a încetat din viață. Defuncta a sucombat unor grele suferințe, cari o ținutuse de pat un timp îndelungat. Eță câte-va notițe biografice ale decedatei: Regina Maria Henrieta s'a născut la 23 August 1836. Era fiica răposatului arhiduce Iosif, palatin al Ungariei. S'a căsătorit la 22 August 1853 cu regele Leopold II, pe atunci duce de Brabant. Regina Maria Henrieta a avut a trece prin multe dureri morale în viața sa. Ea a pierdut de tiner pe fiul său unic, moștenitorul direct al Coronei, și e cunoscută sorta fiicei sale principesa Ștefania, rămasă văduvă după mărtea tragică a arhiducelui Rudolf.

O decisiune laudabilă. Ministerul instrucției publice din România a luat următoarea decisiune: Toți școlarii sunt datorți, ca atunci când întălnesc drapelul, să-l salute, fie că s'ar afla în corp, fie că ar fi isolați. Toți școlarii sunt datorți să asculte marșul regal stând în picioare și cu capul descoperit, în ori-ce loc s'ar afla. Abaterile de la aceste datorții se vor considera ca necuviințe grave și se vor pedepsi ca atare. Acastă decisiune a fost cetită în toate școlile și în fie-care clasă de cătră directorii și profesorii dirigenți.

O colosală delapidare. Telegraful aduce sciri senzaționale cu privire la delapidarea săvârșită la „Laenderbank” din Viena. Totalul delapidărei — după revizuirea cassei — se ridică la 4,600,000 corone. — aproape cinci milioane lei. În timpul anchetei, ce s'a făcut, s'a putut stabili condițiunile în cari Jellinek a operat, pentru a sustrage o sumă așa importantă, fără ca să se observe. Având manipularea carnetelor de securi și a registrelor de securi, necinstitul funcționar comitea de ani de zile falșuri. Cu banii delapidați, Jellinek juca la Bursă și angaja capitaluri în diferite mari întreprinderi industriale. „Laenderbank”, după cum se asigură, se va despăgubi cu suma de 3,400,000 corone. Acești bani au fost propriați la diversele stabilimente industriale, la cari Jellinek avea parte. Până acum delapidatorul n'a putut fi descoperit.

Societatea de lectură a studenților dela gimnaziul român superior fundațional

din Năsăud, și-a ținut ședința de constituire în ziua de 14 Septembrie st. n. a. c. sub conducerea d-lui profesor Ioan Pécuarriu, alegându-se cu aclamațiune: președinte T. Perian stud. cl. VIII; vicepreșed. Ioan Enuică stud. cl. VII; secretar I. Romul Curta stud. cl. VIII; secretar II. Vasilie Pălineanu stud. cl. VII; cassar Victor Moldovan stud. cl. VIII; controlor Petru Viman stud. cl. VII; bibliotecar Iuliu P. Papiu stud. cl. VIII; vice-bibliotecar Georgiu Anton stud. cl. VII; membrii în comisia literară Is. P. Pop stud. cl. VIII; Flore Todoran stud. cl. VII și Ioan Moldovan cl. VII.

Serbările de la Șipca. Diarele bulgare publică apeluri patriotice, invitând pe cetățeni să ia parte în număr cât se poate de mare la serbările de la Șipca. La Șipca, se dice în apeluri, a fost cel mai eroic episod din războiul independenței, fiind-că acolo voluntarii bulgari au arătat ce poate face națiunea bulgară. În toate articolele și elogiile, la adresa Rusiei, nu se găsește nici un cuvânt despre România. „La 12 Aprilie 1887, Țarul liberator a scăpat Bulgaria scădată în sânge”, și serbările de la Șipca vor arăta recunoștința poporului bulgar pentru Rusia. La aceste serbări vor lua parte toți voluntarii rămași în viață, cari au luptat la Șipca. Ei vor înainta o adresă de mulțumire prințului Ferdinand, că a dat o strălucire așa de mare acestor serbări patriotice.

Maghiarisare cu forța. Diarului „Rumänischer Lloyd” i-se vestesce următorul cas drastic de maghiarisare cu forța a numelui de familie. La gara Feldiára, din apropierea Brașovului, era angajat un Sas cu numele Martin Binder. Pe acesta de multe-ori l'au provocat superiorii să-și maghiarizeze numele. Binder a refuzat tot-deuna. Într-o bună dimineață însă, când era să-și capete salariul, primesce de la superiorii săi chitanța despre primirea salariului pe numele Marton Kádár pe lângă observarea, că de aci înainte numai pe numele acesta își va pute primi Binder salariul. Ce era să facă sërmanul Binder? Nu-și pute lăsa soția și 5 copii ai săi să móră de fómă. A trebuit să cedeze și să primescă chitanța pe numele Marton Kádár. În adevăr, drastic mijloc de a fabrica Maghiari.

Albanesi revoluționari. „Lokalanzeiger” află din Belgrad, că șeful albanes Issa Boljesinaț, de la Mitrovitza, acela care nu lasă a se instala consulul rus, refuză d'a se duce la Constantinopol și se pregătesce a rezista chiar și trupelor turcesci, decât vor fi trimise contra lui. El a reunit două mii de Albaneși și s'a întărit în satul Boljetina, unde a adunat multe merinde și munițiuni, transportându-și haremul la Baka, lângă Ipek.

Esecutarea unui Bulgar. „Universul” primesce din Vidin o telegramă relativă la esecutarea unui Bulgar, care s'a petrecut astfel: „Pe când țăranul Kamenov, condamnat la mórte pentru asasinat, era dus la spânzurătoare, ajungând în curtea închisorei a scos un cuțit, ce avea ascuns la sine, și repezându-se la cei care l'păziau, a rănit trei gardiani și un soldat. Ceilalți punând mâna pe el, l'au legat și l'au spânzurat. Însă fringhia s'a rupt. Omenii l'au spânzurat atunci din nou și l'au lăsat un sfert de oră, după care l'au dat jos. Medicul a constatat, că trăia încă, și au fost nevoiți să-l spânzure a treia oră.”

La congresul de obstetrică internațional ce se ține în Roma, profesorul român Ionescu din Bucuresci, a expus Joi, cu ajutorul a 33 de table colorate foarte frumoase, metoda extirpațiunei în sistemul genital, metod care i-a dat multe vende-cărți. Ionescu a fost foarte mult aplaudat. Profesorul Drăghicescu, care a fost ales președinte al unei secțiuni, a deschis discuțiunea în această privință.

Administrația diarului „Egyetertes” face cunoscut, că zilele trecute s'a

instalat în noua casă din strada Varmegye IV nr. 11. Diarul și-a schimbat de asemenea formatul, tipărindu-se cu litere nouă. Șef-redactor al foii este Fenyö Sándor, având de colaborator literar pe Eötvös Karoly, ér la partea politică colaborază între alții Szatmari Mor, Mezei Ernő, Pap Daniel și Kalnoki Izidor.

Avis polițienesc. Căpitănatul orașenesc din localitate face cunoscut, că pe teritoriul orașului Brașov s'a ivit și a erupt în formă epidemică *bôla de gură și de unghii* la vitele cornute. S'au luat dispoziții severe pentru localizarea bôlei.

In Villa Kertsch etagiul al doilea, constător din 4 odăi, bucatărie, cămară etc., dela 1 Octombrie de închiriat.

Viriliștii români în comitatul Făgărașului.

Făgăraș, 19 Sept.

În lista viriliștilor comitatului Făgăraș pe anul 1903 s'au luat următorii Români:

George O. Gârbăcea antreprenor Mociul infer. 1431 cor. Nicolae Samoila Popa proprietar Șinca-veche 1024 c. Nicolae Garoiu adv. Zărnești 890 cor. Dr. I. Turcu adv. Făgăraș 748 cor. Dr. A. Micu adv. Făgăraș 706 cor. Ioan cav. de Pușcariu Jude de curie pens. în Sohodol 649 cor. Dr. I. Șenchea adv. Făgăraș 647 cor. Dr. Iancu Mețianu proprietar Zărnești 590 cor. Nicolau Chiornită proprietar Cucuiata 559 cor. Dr. N. Motocu adv. Făgăraș 504 cor. George I. Bărbat comerciant Ucea super. 504 cor. Andreiu Cerbu proprietar Păreu 490 cor. Dumitru Chisereanu preot Făgăraș 417 cor. Ioan Bobocu antreprenor Predeal 414 cor. Nicolau Toma proprietar Făgăraș 381 cor. Iacob Zorca preot Vlădeni 381 cor. Nicolau Lupu comerc. Zărnești 350 cor. George Enescu preot Mociul inferior 343 cor. Nicolau Șerban preot Voila 331 cor. Todor Vulsan comerc. Zărnești 311 cor. Ioan Peia comerc. Făgăraș 298 cor. George Vasu antreprenor Voila 296 cor. Ioan Dan protopop on. Zărnești 288 cor. Ioan Siona crășmar Zărnești 286 cor. George Comaniciu not. pens. Venetia infer. 281 cor. Ilie Gramoiu crășmar Vaidarecea 279 cor. George Guiman comerciant Poiana-Merului, 278 cor. George G. Gavrila proprietar în Țințari 275 cor. Ioan Pop preot Sâmbăta sup. 272 cor. Haralampie Ungur crășmar Tohanul-vechiu 268 cor. Moise Moșoiu proprietar Tohanul-nou 267 cor. George Pop Gridanul propriet. Comăna infer. 256 cor. Ioan Moian antreprenor Voila 243 cor. Carol Nagy hotelier Făgăraș 244 și Dr. N. Mănoiu adv. Brașov 243 cor. Cu totul 37 viriliști români ca membrii ordinari ai adunării municipale, între 87. Ca suplenți sunt luați George Țeposu, Ilariu Plotogea și Solomon Făgărașan preoți.

Acei contribuenți români, cari plătesc dare directă mai mare ca 243 corone și cari au rămas afară din listă, au dreptul a recura la *comisiunea permanentă censurătoare până la 30 Septembrie* a. c. Observ. că numărul viriliștilor români, față de anul trecut a crescut. După naționalitate vor fi viriliști: 37 Români, 19 jidovi (anii trecuți erau 30—40), 15 Sași, 11 armeno-unguri, 3 Nemți și 1 nesigur.

Censor.

Convocare.

P. T. Domni fondatori și membri de comitet ai Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului, sunt prin această invitați la ședința de comitet, premergătoare adunării generale, ce se va ține în *Bocșa montană Sâmbăta în 14/27 Septembrie* a. c. la 11 ore în localul școlii gr. or. române de aici.

Séra la 6^{1/2} ore, aceeași zi, comitetul dimpreună cu ceilalți participanți în corp vor pleca la Reșița, la adunarea generală.

Bocșa-montană, în 30 (16) Septembrie 1902.

Pentru presidiul Reuniunii:
Ioan Marcu,
not. gen. al Reun.

Literatură.

A apărut:

„Contabilitatea afacerilor în participatiune”, studiu de Ioan Pricu, profesor la școala comercială sup. gr. or. română din Brașov. Tipografia Ciurcu et Comp. 1902. Cartea se află de vândare la autor și la librăria Ciurcu, și costă 2 cor., plus 10 bani porto.

— „Viata sfinților”, de Tit Bud, Vicarul Maramureșului, se vinde cu prețul scăduț de 3 cor.

Diverse.

Războiul nostru cu America. — Nu sciiți nimic, ne-am topit! ne-am prăpădit! o să avem război cu America!

Brrr!

— Eh! ce ne facem!
— Cum! Cu America? Orî n'am auzit bine?

— Da frate, cu America!
— Cum, de unde scii?
— Cum de unde sciu? N'ai cetit la gazete?

— Ce să cetesc, omule? Am cetit că alora de la „Adevărul” le-a dat drumul de la Văcăresci, și...

— Și, tocmai, pentru-că de ce... le-a dat drumul, o să fie război!

— Să-i ia draacu, că nu pricep!
— Mare gogoman ești. Americanii au tăcut chitic, până acum n'au dis nimic, nici o vorbă, în contra emigranților ce au sosit din România, fiind-că de, mai toți se duceau să se strângă bani, să se cheltuască bani, dăr nu primesc în ruptul capului șantagisti!

— Cum adevă, ce, cređi că Kästenbaum și Goldenberg vor spăla putina spre America?

— Ar fi spălat'o, dăr nu-i primesce, și tocmai d'asta are să fie mare război!

— Ba nu dău, lasă gluma, cum, adevărat este ce spui?

— Decă „Frankfurter Zeitung”, „Neue Freie Presse” și „Pester Lloyd” aduc scirea, ér „Adevărul” o dă ca sigură, ce mai încape în doială?

— Am priceput. Unde ne batem?

— Unde vom pute.

— Mergem noi la ei, orî vin ei la noi?

— Ași, nici decum. Noi ne batem cu americanii d'aici, ér americanii din America se bat cu „Românii” d'acolo, și isbânda va fi de amândouă părțile!

— Și când începem?

— Întrăbă pe d-l C. Mille.*)

(„Cronica”)

Cănele cetitor. Lordul Avebury re-veléză într'un articol o nouă metodă atât de simplă, inventată de el, spre a învêța pe propriul său căne să cetescă. El începuse prin a lua două bucăți de carton de dimensiuni egale: pe una scrisă cuvântul *a mânca*, și lăsă pe cealaltă fără nici o inscripție. Apoi primul carton fû fus pe o farfurie, conținând pâne și carne, și al doilea pe o farfurie golă. Dece zile în urmă, inteligentul animal reușea deja a înțelege, care din cele două cartone însemnă mâncarea. Imediat lordul Avebury reînoui încercarea cu diferite cartone, pe cari scrisă: *a bea, os, apă, a eși* etc. Puțin, câte puțin, el ajunse a face să i-se aducă, cartonul indicând lucrul pe care însuși animalul îl dorea, și reuși a-l învêța vre-o sută de cuvinte. Astădî cănele poate. în toate zilele, să cêră ce-i place mai bine și să țină, cu stăpânul său, o conversație pe cât de elementară, pe atât de hrănitore.

Diarul împăratului Wilhelm. Diarul cel mai rar este de sigur al împăratului Wilhelm al II-lea, de ore-ce nu se trage decât în două esemplare. Făcut de doi secretari speciali, acest diar este compus din tăeturî luate din diferite ziare mari din lumea întrégă, asupra stărei de opinie în diferitele națiuni. Apare aproape două cêsuri după sosirea marilor diare cotidiene. Unul din esemplare merge direct la împărat, ér celălalt la biblioteca sa, unde este aranjat printre archive. Bine înțeles, că neavând nici abonamente, nici publicitate, acest diar costă foarte scump... listei civile

*) Redactor-șef al „Adevărului”. — Culeg

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

și pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge p- lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminariul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Pitotechnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootechnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, din prună cu lăcăr și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșțiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acum în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate chestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școlile populare compusă de Teodor Roșiu, învățator la școala principală română din Lapușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b. Porto

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă“. Ewinescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețeu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Prețul francat 80 b.

Insoțirile de credit împreunate cu însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, ed lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțiri, de F. W. Raiffeisen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului, Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan I. Negruțiu, profesor în Blășu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e pe cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 b. pl.)

„**Sfaturi de aur**“, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școlile populare, de T-odor Roșiu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Septemvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.30
Renta de corone ung. 4%	98.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	—
Bonuri rurale ungare 4%	97.95
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	206.80
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	100.95
Renta de aur austr.	121.25
Losuri din 1860.	151.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.92
Acții de-ale Băncei ung. de credit	729.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	687.50
Napoleoniori	19.05 1/2
Mărci imperiale germane	117.07 1/2
London vista	239.60
Paris vista	95.10
Rente austr. 4% de corone	100.30
Note italiene	94.75

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Septemvrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	—	18.88
Napoleoniori.	19.04	—	19.07
Galbeni	11.20	—	10.30
Ruble Rusesce	2.54	—	—
Mărci germane	117.25	—	—
Lire turcesce	21.40	—	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	—	102.—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 16 Sept. n. de 45,322 capete, la 17 Septemvrie au intrat 137 capete și au eșit 622 capete, rămânând la 18 Septemre n. un număr de 44,837 capete.

Se notăză marfa unгурescă: veche grea dela 104—106 fil. tinăra grea dela 112—113 fil., de mijloc dela 111—112 fil. ușoră dela — — fil. — Sărbescă: grea 111—113 fil., de mijloc 110—102 fil., ușoră 108—110 fil. kilogramul.

Cursul losurilor private

din 17 Sept. 1902.

	cump.	nde
Basilica	19 25	20 25
Credit	428.—	432.—
Clary 40 fl. m.	203.—	206.—
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insbruck	88.—	92.—
Krakau	79.75	81.75
Laibach	79.—	82.—
Buda	—	—
Pa'fly	193.—	206.—
Crucea roșie austriacă	190.—	195.—
„ „ ung.	54.70	57.70
„ „ ital.	27.60	28.60
Rudolf	78.—	76.—
Salm	250.—	250.—
Salzburg	81.—	85.—
St. Gevois	260.—	280.—
Stanislaw	—	—
Trientine 4 1/2% 100 m. c.	426.—	228.—
„ 4% 50	43.0	45.60
Waldstein	69.—	71.—
„ de 10 franci	84.25	85.25
Banca h. ung. 4%	—	—

Instrucție temeinică în limba franceză și engleză

— dă un Profesor —
cu experiență practică
— câștigată în 12 ani. —
Succes grabnică și sigur.
— Onor. modest.

Informații la domnul

H. Schroff,

Strada Vămii N-ru 11,
fost profesor de limba franceză la gimn. franco-român „L'Evêque (Bucuresci) și de limba engleză la Institut. Orezeanu (Bucuresci).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat senu lunare.

Sz. 7919—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Modorcea G, Adam és Popa Petru Gridi végrehajthatónak Popa Dumitru Juon Gridi végrehajtást szenvedő elleni 302 korona — fillér tökekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv. szék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén lévő a gridi község határán fekvő, a gridi 205 sz. tlykvben A + 1—49 rendszám a

375	hrs. egész ingtlura 160 kor.	4625	hrs. egész ingatlanra 10 kor.
442	11	4739	2
638	25	5327	1
846	2	5380	5
989	27	5831	6
1363	23	5932	10
1371	26	5937	52
1620	10	6455	11
1636	11	6993	4
1752	5	7037	5
1925	28	7730	20
2258	17	8316	17
2486	3	8324/2	11
2735	20	8330/2	3
2929	7	8526	71
3180	4	8967	21
3197	13	9095	16
3405	11	9563	14
3489	13	9505	35
3511	37	9957	52
3786	2	10165	32
3788/7	11	10288	32
3792	8	10213	36
3848	11	10769	12
3862	48	10934	3

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Október hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor Grid községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sz. bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi június hó 21-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlkv. hatóság.

N. N.

kir. albiró.

672.1—1

STRUGURÍ de masă senu de Cură

Cei mai frumoși și fini Chasselas și Tămăioasă, amestecați 5 Kl. în lădițe senu coșuri trimiși cu poșta franco 3 cor. 50 b. Tămăioasă singură 5 kilo 4 cor. 50 b. Vin roșu Szegszárd din viile proprii 3 butelii de 0.70 litr, franco trimise 3 cor. 60 bani, forte potrivit pentru cadourii la serbătorii mari, se pot comanda dela

Martin v. Willinger
Gross-Wein-Producent in Zomba (Ungaria)
(Comitt. Tolna).

2—10.(678)

A V I S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a scrie adresa lámurit și se arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“